

[Bertel Dahlgaard.]

gang af forbrugsafgifter til 1 500 mill. kr., prisloven, anvendelse af Marshallpuljens 300 mill. kr., spørgsmålet om opretholdelse eller bortfald af prisbindingerne og konsekvenserne af deres eventuelle bortfald, ændring i boligstøtte Lovgivningen o. s. v.

At man ikke på rationel måde har spredt dette arbejde over de sidste 4 måneder, har finansministeren undskyldt med, at man måtte afvente den økonomiske udvikling, først arbejdsverdenskomsternes forløb, så prisbevægelserne, så internationale beslutninger; men jeg er sikker på, tinget vil give mig ret i, at praktisk talt alle de sager, der nu skal jages igennem, akkurat lige så godt kunne have været behandlet i de forløbne måneder, så at stoffet kunne være blevet gennemarbejdet. Jeg siger det ved denne lejlighed lige ud, som det er: ledelsen af det politiske arbejde har i vinter været udtryk for jaskeri og rådvildhed, og jeg føjer til, at netop finansministeren, der jo kom herind i tinget som en kritiker og revser af politisk vanetænkning og parlamentarisk slendrian, burde have været garanten for, at noget sådant ikke kunne ske.

Af finansministerens økonomiske betragtninger forstår jeg, at han heller ikke selv mener, han har nået meget ved at vente, forsåvidt som han faktisk tilråder kun at disponere 1/2 år frem i tiden. Dette åbenbarer ikke nær så megen fremsynethed, som ministeren tidligere forlangte af andre. Jeg erkender imidlertid, at det økonomiske vejrlig er usigtbart, og den bedring i vore valutaforhold, som udløser glædesråb fra den glade fynbo, der står i spidsen for regeringen, gør mere alvorlige og grublende naturer som den højtærede finansminister klogt i at underkaste en grundigere analyse.

Hvad er varig forbedring, og hvad er forbigående? Vi ved, at købere i forretningsverdenen og forbrugerkredse holder sig tilbage, og at spekulation i eventuel engelsk og fransk devaluering har fundet sted. Det er eengangsårsager, der vil efterfølges af modgående bevægelser. Hertil kommer, at vi ser hen til et år med store afdragsforpligtelser i fremmed valuta, et år med ringe Marshallstøtte og et år, hvor landets opsparring i stigende grad investeres i militære anlæg og derved unddrages produktiv anvendelse og nyttig beskæftigelse. Der skal sandelig et stort prisfald på de indførte råstoffer til for at opveje de momenter, jeg her har nævnt.

Om det begyndende prisfald vil fortsætte, kan ingen vide. Det er rigtigt, som finansministeren nævnte, at lønforhøjelser og op-

rustning modvirker prisfaldet, men det moderne samfunds enorme produktionskraft virker i modsat retning. Hertil kommer, at et begyndende prisfald ofte forstærker sig selv; selve forventningen om prisfald er til tider en af de stærkeste virkende faktorer i det økonomiske liv, stærkere også end økonomerne ofte regner med i deres ræsonnementer. I hvert fald er den højtærede finansminister kommet til det resultat, at han mener det forsvarligt foreløbig at afstå fra de 200 mill. kr. nye skatter, som han for kun en måned siden proklamerede. Jeg har nu finansministeren mistænkt for, at når han foreløbig opgiver disse nye skatter, skyldes det, at han ved, at han ikke kan få folketinget til at vedtage dem; jeg har aldrig endnu set den nuværende finansminister sige nej til en skat. Dog, foreløbig har altså stopsignalet standset ham.

Lad mig her tilføje, at den valutamæssige usikkerhed, vi er enige om præger tiden, gør, at det radikale venstre ingenlunde er modstander af en vis overbudgettering, men det skal ikke ske gennem nye skatter. Vi anser det vældige skattebudget på 3 400 mill. kr., vi under dette ministerium er kommet op på, for en stor fare for kommende års økonomi og finansvæsen. Blot tanken om, hvad der ville ske, den dag der måtte indtræde blot nogen depression indenfor et eller flere af de store erhverv, hvor bedrifternes overskud rasler ned, nogen arbejdsløshed følger med, og indkomstskatter og formueskatter derfor svigter, bør kunne give en finansminister kuldegysninger. Derfor bør et overskud på statsregnskabet tilvejebringes indenfor den nuværende skatteudskrivnings rammer.

Jeg vil gerne spørge, om den højtærede finansminister ikke mener, at han for indeværende år har budgetteret skatterne så forsigtigt, at der med fornøden sparsommelighed i den kommende tid allerede herigenom kan regnes med et vist overskud. Jeg har i virkeligheden også her finansministeren mistænkt, nemlig for, at han ved sin budgettering har lidt i baghånden, som den nyligt vedtagne finanslov ikke giver udtryk for. Erfaringerne fra sidste år kunne tyde derpå. Såvidt jeg erindrer, indbragte de direkte skatter i sidste finansår et par hundrede millioner kroner mere, end der af finansministeren var budgetteret på finansloven.

Dernæst skulle selve prisfaldet, hvis det endnu fortsætter lidt, kunne give mulighed for besparelser på en del af bevillingerne, og jeg finder også, at finansministerens tanke om nye spareovervejelser er rigtig. Det ærede medlem hr. Jensen-Brobys projekt om ens